

Türev Araç alım satım işlemleri sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle işlem yapmaya karar vermeden önce, karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir.

ÖNEMLİ AÇIKLAMA

Türev araç, değeri başka bir finansal varlığın veya malın değerine bağlı olarak hareket eden finansal ürünlerdir. Vadeli ürünler yatırımcıya, bugünden alımı-satımı yapılan malın veya finansal aracın gelecek bir tarihte teslimatının yapılması avantajını sunar. Kontratlar standart vade ve büyüklükte düzenlenir. Yatırımcılar işlemlerini QNB Invest vasıtasıyla organize borsalarda ve ikincil piyasada gerçekleştirirler. Türev araç işlemleri kaldıraçlı olarak yapılmaktadır. Kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük teminatla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği riski göz önünde bulundurulmalıdır. Bu anlamda, piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda aracı kuruluşa yatırdığınız teminatın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız toplam teminatınızı dahi aşabilecektir.

Bu nedenle, Türev Piyasalarda işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz ve "Türev Araç Alım Satım İşlemleri Risk Bildirim Formu"nda yer alan aşağıdaki hususları anlamanız ve gerekiyorsa profesyonel yardım almanız gerekmektedir.

UYARI

İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun "işlem aracılığı yetki belgesi" ile "portföy aracılığı yetki belgesi"ne ne sahip olup olmadığını kontrol ediniz. Bu yetki belgesine sahip banka ve sermaye piyasası kurumlarını www.spk.gov.tr veya www.tspb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

TANIMLAR

Borsa: Borsa İstanbul Anonim Şirketi'ni,

Aracı Kuruluş: Borsa üyesi olan ve Sermaye Piyasası Kurulu'ndan ilgili yetki belgesini almış olan, bu risk bildirim formunu imzalayan müşterinin birlikte "Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Sözleşmesi imzalayacağı" yatırım kuruluşunu,

Piyasa: Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası sözleşmelerinin işlem gördüğü piyasaları,

Vadeli İşlem Sözleşmesi (VİS): Belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizli alma veya satma yükümlülüğü veren sözleşmeyi,

Opsiyon Sözleşmesi (OS): Opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizli alma veya satma hakkı veren, satan tarafı ise yükümlü kılan sözleşmeyi,

Uzun Pozisyon (VİS): Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Uzun Pozisyon (OS):

1) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını,

2) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını,

Kısa Pozisyon (VİS): Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Kısa Pozisyon (OS):

1) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirlenen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

2) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Ters İşlem – Pozisyon Kapatma: Aynı özelliklere sahip sözleşme bazında olmak kaydıyla, söz konusu sözleşmenin işlem gördüğü piyasadaki son işlem gününe kadar uzun pozisyon karşısında kısa pozisyon, kısa pozisyon karşısında ise uzun pozisyon alınarak pozisyonun tasfiyesini,

Opsiyon Primi: Opsiyon sözleşmesini alan tarafın, opsiyon sözleşmesini satan tarafa, sözleşmede yer alan haklar karşılığında ödemekle yükümlü olduğu primi,

Kullanım Fiyatı: Opsiyon sözleşmelerinde, sözleşmeye konu olan varlığın alım veya satım hakkının vade süresince veya vade sonunda kullanılabilmesi için fiyatı,

Uzlaşma Fiyatı: Gün sonlarında hesapların güncelleştirilmesinde kullanılmak üzere sözleşme türü bazında Borsa kuralları uyarınca hesaplanan fiyatı,

Pozisyon Limitleri: Her bir sözleşme, hesap ve/veya Borsa üyesi bazında, tüm teslimat vadelerinde toplam olarak veya aynı sözleşme türü bazında çeşitli teslimat vadelerinde ara toplam olarak sahip olunabilecek azami pozisyonu,

Başlangıç Teminatı: Pozisyon açılırken hesapta bulundurulması zorunlu olan tutarı,

Sürdürme Teminatı: Piyasadaki günlük fiyat hareketleri karşısında güncelleştirilen teminat tutarlarının koruması gereken alt sınırı ifade eder.

VADELİ İŞLEM VE OPSİYON SÖZLEŞMELERİNE İLİŞKİN BİLGİLENDİRMELER

Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde vade tarihinde uzlaşma fiziki teslimat ve/veya nakdi uzlaşma şeklinde gerçekleştirilir. Fiziki teslimatta üzerinde anlaşılan dayanak varlık el değiştirir. Nakdi uzlaşmada ise sözleşme fiyatı ile vade tarihindeki cari fiyat arasındaki fark kadar tutar taraflar arasında el değiştirir.

VADELİ İŞLEM SÖZLEŞMELERİ

1. Vadeli işlem sözleşmesi (futures), sözleşmenin taraflarına, standartlaştırılmış miktar ve kalitedeki bir malı, kıymeti veya finansal göstergesi, belirlenen ileri bir tarihte, bugünden üzerinde anlaşılan fiyattan alma veya satma yükümlülüğü getiren sözleşmedir.
2. Vadeli işlem sözleşmelerinin dört asgari unsuru vardır: nitelik, fiyat, miktar ve vade. Bu asgari unsurlar borsalarda işlem gören vadeli işlem sözleşmeleri için standardize edilmiştir.
3. Borsalarda vadeli işlem sözleşmeleri ile işlem yapabilmek için belirlenen başlangıç teminatı (initial margin) Takas Kurumu'na yatırılmalıdır. Oluşan zararlar ya da nakit-dışı teminatların değerlerinin düşmesi sonucunda teminat seviyesinin sürdürme teminatının (maintenance margin) altına düşmesi durumunda ilgili yatırımcılara teminat tamamlama çağrısı (Margin Call) yapılır.
4. Seans sonrasında oluşacak fiyatlara ve istatistikî değerlere göre teminat seviyesi sürdürme teminatının altına düşen yatırımcılar için teminat tamamlama çağrısı (Margin Call) yapılır.

OPSİYON SÖZLEŞMELERİ

1. Opsiyon sözleşmesi, iki taraf arasında yapılan ve alıcıya, ödeyeceği belli bir tutar (opsiyon primi) karşılığında, belirli bir vadeye kadar (veya belirli bir vadede), bugünden belirlenen bir fiyat (kullanım fiyatı) üzerinden opsiyona dayanak teşkil eden bir malı, kıymeti veya finansal göstergesi satın alma (Uzun pozisyon) veya satma (Kısa pozisyon) hakkı tanıyan, satıcıya da alıcının bu sözleşmeden doğan hakkını kullanması durumunda sözleşmeye dayanak teşkil eden malı, kıymeti, veya finansal göstergesi satma veya alma yükümlülüğü getiren sözleşmedir.
2. Kaldıraçlı ürünler olduğu için, yatırımlardan spot piyasaya göre çok daha hızlı bir şekilde ve yüksek oranda zarara uğrama olasılığı vardır.
3. Uzun pozisyon sahibi için opsiyonun riski, ödemiş olduğu prim ile sınırlıdır. Ancak kısa pozisyon sahibi için risk sınırsız olabilir.
4. Opsiyon sözleşmelerinde çok sayıda kullanım fiyatı için sözleşme varsa yaygın olarak kullanılan sözleşmeler dışında likidite sorunu ortaya çıkabilir ve alım-satım fiyat teklifleri (bid/ask spread) arasındaki fark da büyüktür. Bu durum pozisyon kapamayı ve kar realizasyonunu güçleştirir.

OPSİYON SÖZLEŞMESİNE İLİŞKİN BİLGİ EDİNİLMESİ GEREKEN ÖNEMLİ TANIMLAR

Kullanım Fiyatı (Strike Price): Sözleşmeye konu olan malın, kıymetin veya finansal göstergenin üzerinde anlaşılan ileri tarihteki alım veya satım fiyatıdır.

Opsiyon Primi (Option Premium): Alma veya satma hakkı için ödenen bedeldir. Sözleşmeye konu olan mal, kıymet veya finansal göstergenin üzerinde anlaşılan ileri tarihteki alım veya satım fiyatıdır. Alma veya satma hakkı için ödenen bedeldir.

Uzun (Long) Taraf: Opsiyon sözleşmesini alan taraftır. Organize opsiyon piyasalarında uzun taraf, prim ödeme dışında herhangi bir yükümlülüğü bulunmadığından risk taşımaz.

Kısa (Short) Taraf: Opsiyon sözleşmesini satan taraftır. Organize opsiyon piyasalarında kısa taraf vadeye kadar veya vade tarihi için alma veya satma yükümlülüğü altına girdiğinden risk taşır, bu nedenle kısa taraftan teminat talep edilir.

Opsiyon Türleri: Alım opsiyonu ve satım opsiyonu olmak üzere iki tür opsiyon bulunmaktadır.

- **Alım (Call) opsiyonu:** Sözleşmeyi alan tarafa belli bir vadeye kadar veya vadede, belirli bir miktarda bir malı, kıymeti veya finansal göstergesi belirli bir kullanım fiyatından alma hakkı verir. Alım opsiyonu alıcısının (satıcısının) beklentisi dayanak varlık fiyatının gelecekte yükselmesidir (düşmesidir).

- **Satım (Put) opsiyonu:** Sözleşmeyi alan tarafa belli bir vadeye kadar veya vadede, belirli bir miktarda bir malı, kıymeti veya finansal göstergesi belirli bir fiyattan satma hakkı verir. Satım opsiyonu alıcısının (satıcısının) beklentisi dayanak varlık fiyatının gelecekte düşmesidir (yükselmesidir).

Her iki opsiyon türünde de işlemin gerçekleştiği tarihte (T günü) prim borçları uzun pozisyon sahibinin hesabından tahsil edilirken, kısa pozisyon sahibinin prim alacağı hesabına işlemin gerçekleştiği tarih ürünün özelliğine göre dekontta belirtilen takas gününe göre yatırılır. Prim fiyatı piyasadaki arz-talebe göre belirlenir ve hak kullanılsın ya da kullanılmasın prim bedeli geri alınmaz.

ALIM/SATIM OPSİYONLARINDA TARAFLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

	Alım Opsiyonu	Satım Opsiyonu
Alıcı	Opsiyonun kullanılması durumunda payı alım hakkı	Opsiyonun kullanılması durumunda payı satım hakkı
Satıcı	Opsiyonun kullanılması durumunda payı satma zorunluluğu	Opsiyonun kullanılması durumunda payı alma zorunluluğu

Opsiyon Tipleri: Vadelerine göre opsiyonlar Avrupa ve Amerikan tipi olmak üzere ikiye ayrılır.

- Amerikan tipi opsiyonlar vadeden önce herhangi bir tarihte opsiyon alıcısı tarafından kullanılabilirler.
- Avrupa tipi opsiyonlar ise yalnızca vadesinde kullanılabilirler.

TÜREV ARAÇ ALIM SATIMA İLİŞKİN ÖNEMLİ BİLGİLENDİRMELER

1. Teminatlar sözleşmelere göre farklılık göstermekte olup ilgili borsalar tarafından belirlenmektedir. Yüksek kaldıraç kullanımı riskin de yüksek olması demektir. Büyük kazançlar oluşabileceği gibi büyük kayıplar da oluşabilir. Çok volatil/oynak bir piyasa olduğu için pozisyon taşıyan yatırımcıların piyasayı takip etmeleri ve risklerini kontrol ederek işlem yapmaları önemlidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda aracı kuruluşa yatırdığınız teminatın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınızın toplam teminatınızı aşabilme riski bulunmaktadır.
2. Aracı kuruluş nezdinde açtığınız hesap ve bu hesap üzerinden Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nda (VİOP) gerçekleştirilecek tüm işlemler için Sermaye Piyasası Kurulu, Borsa ve Takas Merkezi tarafından çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümleri uygulanacaktır. VİOP'da pozisyon almak üzere aracı kuruluş nezdinde açtığınız ve teminat yatıracağınız hesabınızdan piyasada alım-satım işleminde bulunacağınız her vadeli işlem (futures) sözleşmesi için en az Borsa'nın belirlediği tutarda bir başlangıç teminatı yatırılması gerekmektedir.
3. Başlangıçta yatırılan teminatın olası zararlar sonrasında sürdürme seviyesi altına inmesi durumunda Aracı kuruluş tarafından yapılacak teminat tamamlama çağrılarını istenen süre içinde ve şekilde yerine getirilmesi, aksi takdirde hiçbir ihbara gerek duymadan pozisyonun piyasa değerinden, özen borcu çerçevesinde zararına da olsa kapatılmasına razı olunması gerekmektedir.
4. QNB Invest' in Borsa düzenlemelerinden daha fazla olacak şekilde teminat oranı belirleme, belirlediği teminat oranlarında tek taraflı değişiklik yapma yetkisi mevcuttur. Yatırılması gereken teminatların talep edilen süre ve şekilde yatırılmaması halinde ve/veya Müşteri' nin sürdürme teminat oranının başlangıç teminat oranının %50 ve daha aşağı seviyeye düştüğü durumlarda QNB Invest' in riskin artmasına yol açacak şekilde pozisyon almaya yönelik Müşteri' nin yeni Emir'lerini kabul etmeme ve/veya açık pozisyonları tek taraflı şekilde re'sen kapatma hakkı bulunmaktadır.
5. Borsa Yönetim Kurulu, mevzuatta yer alan belli koşulların varlığı halinde, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin vade bitim tarihlerini belirlemeye veya belirlenmiş olan vade bitim tarihlerini değiştirmeye ve pozisyonları tasfiye etmeye yetkilidir.
6. Bir opsiyon sözleşmesi alırsanız, opsiyonu kullanmadığınız takdirde riskinizi, opsiyon primi ve buna ek olarak ödeyeceğiniz komisyon ve diğer muamele ücreti ile sınırlamanız mümkündür.
7. Bir opsiyon satarsınız, görece küçük ters bir piyasa hareketinde, opsiyon satmakla elde ettiğiniz prim ödemesini aşabilecek sınırsız potansiyel kayıp riskini üstlenirsiniz. Opsiyonu yerine getirmeniz istendiğinde, bunun üzerinde herhangi bir kontrol yetkiniz yoktur. Dolayısıyla, sadece yüksek sermayeye sahip deneyimli kişiler opsiyon satmaya teşebbüs etmelidirler.
8. Opsiyonların birçok çeşidi vardır ve kendinizi bir taahhüt altına sokmadan önce, QNB Invest ile yatırım ihtiyaçlarınız ve tip sözleşmelere taraf olmanın içerdiği riskler konusunda fikir alışverişinde bulunmalı gerektiğini düşünüyorsanız profesyonel yardım almalısınız.

9. Piyasanın sıkışık, likiditenin oldukça düşük olduğu, maksimum fiyat hareketinin gerçekleştiği bir ortamda, sistemde piyasa yapıcılığı mevcut ise; piyasa yapımcılarının en geniş banttan kotasyon verdikleri piyasa şartlarında, riski sınırlama imkanı veren "şarta bağlı emirler" ile "strateji emirleri" de dahil olmak üzere aracı kuruluş vasıtasıyla piyasaya iletilmesi istenilen emrin gerçekleşmeme ihtimali dikkate alınmalıdır.
10. Aracı kuruluşun, işlemin doğrudan karşı tarafı konumunda olduğu işlemler olabilecek ve tarafınızca verilen emirler bizzat aracı kuruluş tarafından gerçekleştirilebilecektir. Aracı kuruluşun karşı taraf olduğu işlemlerde, aranızda çıkar çatışması riski doğabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır. Anılan işlemlerde sizin kara geçtiğiniz durumda aracı kuruluşun zarar etmesi veya sizin zarar etmeniz durumunda aracı kuruluşun kar elde etmesi söz konusu olabilecektir. Aracı kuruluş, anılan işlemler sonucunda kayba uğramayacağınız, kaybınızın kontrol altında tutulacağı veya kayba uğramanız durumunda ek teminat çağrısı yapılacağı konularında herhangi bir garanti vermediği gibi, uğradığınız zararın herhangi bir şekilde giderilmesi yönünde hareket etmek zorunda da değildir.
11. Vadeli işlem sözleşmesinde "spread" (fark veya yayılma) pozisyonu almak normal şartlarda daha az risklidir. Ancak olağanüstü piyasa şartlarında yayılma pozisyonu vadeli işlemler piyasasında doğrudan uzun veya kısa pozisyon almaktan her zaman daha az riskli olmayabilir.
12. Borsa tarafından, hesap ve firma bazında belirlenen pozisyon limitine ulaşıldığı takdirde pozisyonunuzu kapatmak dışında vereceğiniz emirler piyasada gerçekleşmeyebilecektir.
13. Piyasadaki fiyat hareketleri, almış olduğunuz pozisyon aleyhine geliştiğinde hesabınız Borsa tarafından "riskli" hesap olarak belirlenebilir. Bu durumda Borsaya pasif emir girişi yapılamayabilecektir.
14. Aracı kuruluşun türev piyasalarda yapacağınız işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır.
15. Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım satımına ilişkin olarak aracı kuruluşun yetkili personelince yapılacak teknik ve temel analizden kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmeme riskinin bulunduğu dikkate alınmalıdır.
16. Yabancı para cinsinden menkul kıymetlerde, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğunu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım-satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği ve teslimat öngörülen sözleşmelerde fiziksel varlığın teslim edilmeme riskine de maruz kalınabileceği bilinmelidir.
17. Gün sonlarında hesap güncelleştirilmesi sonucunda sürdürme teminatının altına düşen müşterilere teminat tamamlama çağrısı (Margin Call Bildirimi) yapılır ve kurum tarafından belirlenen süre içinde teminat tamamlama yükümlülüklerini yerine getirmeleri istenir. Teminat tamamlama yükümlülüklerini yerine getirmeyen müşterilere yönelik olarak düzenlenen çerçeve sözleşmelerde belirtilen şartlar dahilinde gerekli miktarda pozisyonun kapatılması suretiyle hesabın başlangıç teminatı seviyesine çıkması sağlanır.
18. Margin Call Bildirimi ile birlikte teminatınızı tamamlamak için Kurum nezdinde bulunan varlıklarınız satılacağından bu bildirim önemli ve varlık durumunuzu olumsuz yönde etkileyebilecek riskleri bulunmaktadır. Bu nedenle, Margin Call Bildirimine ilişkin ayrıntıları Kurumumuzun internet sitesi ve sözleşmelerimizden okumanız ve anlamanız önemlidir. Gerekliyse profesyonel yardım almanız önerilmektedir.

VIOP RİSKLİ HESAP ÇALIŞMA PRENSİBİNE İLİŞKİN ÖNEMLİ BİLGİLENDİRMELER

1. Gün sonlarında kullanılan SPAN parametreleri neticesinde teminat tutarı sürdürme teminatının altına düşen veya nakit teminat açığı bulunan hesaplar için teminat tamamlama çağrısı (Margin Call Bildirimi) yapılır.
2. Piyasada işlem öncesi, işlem anı ve işlem sonrası olmak üzere üç katmanlı bir risk yönetimi sistemi uygulanır.
3. İşlem öncesi risk yönetimi, emirlerin işleme dönüşme ihtimalleri gözetilerek hesaplanan risk parametreleri vasıtasıyla teminat yeterliliğinin kontrolü uygulamasıdır.
4. İşlem öncesi risk yönetimi uygulamasında kullanılan parametreler Takasbank tarafından asgari 1 yıllık veri seti ve % 99,50 güven düzeyi kullanılarak belirlenir ve piyasa şartları da gözetilerek üç ayda bir gözden geçirilir. Gerekli görülmesi halinde Takasbank üç aylık sürenin bitimini beklemeden piyasa şartları doğrultusunda işlem öncesi risk parametresini revize edebilir.
5. İşlem öncesi risk yönetimi sisteminde gün içi sürdürme seviyesi uygulanmasını teminen hesaplara ilişkin toplam marjın gereksinimi "bir" den küçük bir parametre kullanılarak ölçeklendirilebilir. Bir hesaba ilişkin ölçeklendirilmiş toplam marjın gereksinimini dikkate alarak hesaplanan teminat dengesi, işlem öncesi risk yönetimine esas olan teminat eksiği/fazlası olarak adlandırılır. İşlem öncesi risk yönetimine esas teminat eksiği olan hesaplar üzerinden pozisyon artırıcı emir iletimine izin verilmez.

6. İşlem anı risk yönetimi, emrin işleme dönüştüğü anda yapılan teminat kontrolü sürecidir. Ayrıca teminat yatırma ve çekme işlemleri ile özel şarta bağlı pozisyon aktarımını (give up) takiben hem devreden hem de devralan (take-up) hesapta işlem anı risk yönetimi katmanında risk ve/veya teminat dengesi hesaplamaları yapılır. Bu süreç kendi içerisinde iki ayrı hesaplama bileşenini içerir. (a)Emir işleme dönüştüğü anda işlem öncesi risk yönetimi katmanında "PTRM Teminat Hesaplama Yöntemi" ile yapılan, anlık teminat yeterliliği hesaplaması. (b) İşlem anı risk yönetimi katmanında, işlem sonrası risk yönetimi esasları dikkate alınarak yapılan hesaplama.
7. İşlem öncesi risk yönetimi katmanında "PTRM Teminat Hesaplama Yöntemi" ile yapılan, anlık teminat yeterliliği hesaplaması, işlem anı risk yönetimi katmanında yapılan işlem sonrası risk yönetimi esaslarını dikkate alan nihai teminat yeterliliği hesaplaması tamamlanıncaya kadar geçerliliğini korur, hesaplamanın tamamlanması ile birlikte yerini yeni hesaplanan değere bırakır.
8. İşlem öncesi risk yönetimi sistemi katmanında hesaplanan geçici değer, işlem anı risk yönetimi katmanında hesaplanan nihai değerden büyük olması dolayısıyla emir iletiminde meydana gelebilecek geçici bloklar dolayısıyla Takasbank ve QNB Invest sorumlu tutulamaz.
9. İşlem anında risk hesaplamaları yalnızca pozisyon değişimi olan hesaplar için yapılır. Teminat yatırma ve çekme işlemlerinde ise, risk hesaplamalarında güncelleme yapılmaz, teminat bakiyesi güncellenir ve sonuçlar PTRM sistemine aktarılır.
10. İşlem sonrası risk yönetimi, Takasbank tarafından duyurulan zamanlarda, ilgili ana ait pozisyon ve teminat bakiyeleri ile bunlara ilişkin güncel fiyatlar kullanılarak yapılan risk ve teminat hesaplamalarını içerir.
11. İşlem sonrası risk yönetimi katmanında, her hesap için portföy bazlı teminatlandırma yöntemi kullanılarak "bulunması gereken teminat" hesaplanır.
12. Piyasada gün sonlarında sürdürme seviyesi uygulaması yapılmaz. Gün içerisinde, bulunması gereken teminat değerinin belirli bir oranı Takasbank tarafından sürdürme seviyesi olarak dikkate alınabilir. Gün içi sürdürme seviyesine ilişkin oran, QNB Invest tarafından piyasa şartları gözetilerek farklı ve kademeli belirlenebilir.
13. Gün içi risk hesaplamalarında sürdürme seviyesini aşarak teminatı yetersiz kalan hesabın mevcut tüm pasif emirleri Borsa işlem sisteminde otomatik olarak iptal edilir ve pozisyon artırıcı emir iletimi engellenir. Hesabın, teminat yatırarak ve/veya pozisyon azaltıcı işlem yaparak sürdürme seviyesinin üzerine çıkması durumunda, hesap üzerinden tekrar pozisyon artırıcı emir iletebilir. QNB Invest, sürdürme seviyesinin aşıldığı her durumda gün içi teminat tamamlama çağrısı yapabilir.
14. Hesabın günüçi sürdürme seviyesi %50 ve bu oranının altında ise; Takasbank 'ın başlangıç ve günüçi sürdürme seviyesi altına inen hesaplara uyguladığı emir, işlem ve teminat tamamlama çağrısı usullerinin yanı sıra QNB Invest, Müşterilere bilgilendirme yaparak risk azaltıcı işlemler yapılması konusunda yönlendirmede, teminat tamamlama çağrısında bulunabilir. Bu çağrılar, kurum tarafından istenen sürede ve şekilde tamamlanması beklenir. Bu süre zarfında yerine getirilemeyen yükümlülükler için temerrüt hükümleri uygulanır.
15. Takasbank' ın riskli hesap uygulamaları doğrultusunda karşılaşılabilecek diğer bazı durumlar da şu şekilde belirtilebilir:
 - Borsada bekleyen tüm pasif emirleri otomatik olarak iptal edilir.
 - Bu aşamadan sonra yalnızca risk azaltıcı ve pozisyon kapatıcı emir girişine izin verilir
 - Pozisyon azaltıcı da olsa piyasa emri gönderilmesine izin verilmez, emirler limit emir olarak girilebilir.
 - Limit emir pasife girildiyse üzerinde tekrar düzeltme işlemi yapılamaz, emrin iptal edilip tekrar girilmesi gerekmektedir.
 - Riskli hesaplarda şarta bağlı emir türünde emir gönderilemez.
 - Riskli hesapların, işlem sisteminde açık olarak bekleyebilecek sadece bir emri bulunabilir.
 - Riskli hesaptan girilen emirler Takasbank'a kontrole gönderilir.
 - Kontrolde bekleyen emirler Borsa ve yetkili üye temsilcileri tarafından iptal edilebilir.
 - Takasbank'tan gelen onay doğrultusunda işlem sistemine kabul edilir.
 - Riskli hesap, teminat yatırarak ve/veya bulunması gereken teminat tutarını azaltıcı işlem yaparak riskli durumdan çıkabilir.
 - Riskli hesaplar için teminat yatırılabilir ancak teminat çekilemez.

TÜREV ARAÇ ALIM SATIM İŞLEMLERİNE İLİŞKİN KOMİSYON, ÜCRET VE VERGİ TUTAR VE ORANLARI

İşlemlere başlamadan önce, ödemekle yükümlü olduğunuz komisyon, ücret, vergi vb. kesintiler hakkında bilgi sahibi olmanız gerekmektedir.

İşlemlere konu komisyon, ücret ve vergi tutar ve oranları ile diğer tüm kesintiler ilgili sermaye piyasası aracına konu sözleşme ile birlikte tarafınıza bildirilecektir / internet sitemizde güncel olarak ilan edilecek ve/veya tarafınıza elektronik ortamda bildirilecektir. Anlaşılmadığını düşündüğünüz herhangi bir komisyon, ücret, vergi vb. kesinti varsa, bu hususu QNB Invest'e bildirdiğiniz takdirde tarafınıza yazılı ve/veya sözlü olarak örnekleriyle birlikte açıklama yapılabilecektir.

MÜŞTERİ:

İşbu risk bildirim formunda yer alan hususları okuduğumu, anladığımı ve bu formun bir örneğinin tarafıma teslim edildiğini beyan ve kabul ederim.

Türev Araç alım-satım işlemlerindeki riskleri bildiğimi, kendi yatırım kararlarımı alarak bunların risklerini değerlendirebilecek bilgi, deneyim ve uzmanlığa sahip olduğumu; QNB Invest'in bu ürünleri tarafıma rızam dışında sunmadığını kabul ve beyan ederim.

Müşteri'ye münhasır seri ve barkod numaralı ve 2 nüsha olarak düzenlenen 6 (ALTI) sayfadan ibaret işbu Risk Bildirim Formu, taraflarca okunup, içeriği kabul edilmek suretiyle imza altına alınmış ve bir nüshası Müşteri'ye verilmiştir.

Aşağıda imzası bulunan Müşteri, zaman damgasına haiz bu Formun sol üst köşesinde yer alan seri numarası ve sol alt köşesinde yer alan barkod numarasını taşıyan her bir sayfanın tamamını okuduğunu, anladığını, her sayfayı ayrı ayrı imza veya paraf etmeye gerek olmadığını, Form'da bildirilen hususların haklarında geçerli olacağını kabul ve beyan eder.

ADI SOYADI/UNVANI :**TARİH :****FORMUN TÜM SAYFALARINI OKUDUM, ANLADIM, SON SAYFAYA İMZA ATMAYI TALEP EDİYORUM.**

Yukarıdaki ibarenin Müşteri tarafından **elle** yazılmasını rica ederiz.

.....

.....

İMZA : _____

